

Forskningspolitiskt nyhetsbrev från Nationella sekretariatet för genusforskning
med perspektiv på genus och forskningspolitik

Foto: Magnus Jönsson

Alnebratt tar över på sekretariatet

Den 1 september tog genusforskaren Kerstin Alnebratt över förståndartjänsten på Nationella sekretariatet för genusforskning i Göteborg. Alnebratt var tidigare vice ordförande i Sveriges genusforskarförbund och disputerar under hösten med en avhandling om

genusforskning och forskningspolitik.

I en tid där förutsättningarna för svensk forskning är under omfattande förändring är det en viktig uppgift för sekretariatet att stödja och långsiktigt säkra genusforskningens ställning i Sverige, anser Alnebratt.

Hon anser också att jämställdhetsbegreppet bör tas upp till bred och öppen diskussion.

– Jag skulle gärna se ett seminarium där såväl genusforskare som politiker och praktiker fick komma till tals.

SIDAN 4

Ny organisation ska stärka genusforskningens ställning

Den nya organisationen Atgender ska stärka och ena den samlade genuskompetensen i Europa. Målet är skapa en bred plattform där akademiker kan samverka med politiker, aktivister och tjänstemän.

SIDAN 2

Oppositionen betvivlar Krantz genusmedvetenhet

Utnämningen av Tobias Krantz till ny forskningsminister togs emot positivt på flera håll i Forskarsverige. Men några genusglasögon har han nog tyvärr inte, kommenterar oppositionens Marie Granlund, S, den nya ministern.

SIDAN 3

Motstridiga ideal möter Sveriges unga forskare

Å ena sidan förespråkas en internationell rörlighet bland svenska forskare. Å andra sidan finns en stark diskurs om idén att kunna forska och samtidigt ha familj. Hur ska dessa ideal kombineras, frågar sig Helena Pettersson på Debatt.

SIDAN 7

Motstånd som strategiskt grepp

Genusforskningen gör avtryck i de flesta vetenskapliga discipliner i Sverige. I vissa ämnen utmanas den då och då av dem som helst ville se det sociala könet upptäckt. Kön är gener eller hormoner rätt och slätt. Målet för polemiken är genusforskningen. Det vittnar om ett väl institutionaliserat och välintegrerat genusperspektiv. Det politiska genus-/jämslaldhets-/kvinnoforskningsprojektet har varit osedvanligt framgångsrikt. De politiska signalerna har getts och uppfattats, om än motspänstigt, av forskningsråd och universitet, som medverkat till ämnesuppbyggnaden. Inom genusforskningsfältet har denna "lydnad" kanske i första hand setts som passivt motstånd.

Samma slags motståndsdiskurs finns även inom jämslaldhetsarbetet. Idag måste man vara förslagen och fräck för att skriva ned kvinnor i rekryteringsssammanhang. Det skulle också se illa ut om universitetsrektorerna väljs ur könsmässigt snedfördelade grupper etc. Regelverket är gjort för att förhindra diskriminering av det underrepresenterade könet. Jämslaldhet hanteras som viktiga rättvisefrågor.

Trots ett gemensamt idémässigt ursprung tenderar idag avståndet mellan genusforskningens och jämslaldhetspolitikens praktiker att växa. När de i stället skulle behöva mötas och kommunicera väcker försök till möten motstånd. Det borde vara en viktig forskningspolitisk utmaning att betrakta frånvaron av överbyggnad som ett problem.

Anne-Marie Morhed
Avgående föreståndare

Ny organisation mobiliserar Europas genusforskare

I september grundades **Atgender**, en ny organisation vars syfte är att ena och stärka genuskompetensen i Europa.

– Vi vill skapa en bred sammanslutning som är så inkluderande, demokratisk och transparent som möjligt, sade den seniora av föreningens två ordföranden, genusforskaren **Harriet Silius**.

Atgender, som står för The european association for gender research, presenterades i somras under The 7th european feminist research conference, som hölls i Utrecht i juni. Organisationen kommer att ha sitt sekretariat i Holland och har vuxit fram i samarbete mellan de tre forskarnätverken Wise, Aoife och Athena. Den kommer ha ett tydligt fokus på att inkludera även de genusexperter som har sin hemvist utanför akademien. Målet är skapa en bred plattform där akademiker kan samverka med politiker, aktivister och tjänstemän.

– Vi tror att om man samlar alla krafter får man större tyngd. Det är också viktigt med en bred förankring i samhället för att kunskapen om genus ska kunna nå ut till allmänheten, sade Harriet Silius, hemmahörande vid Åbo Akademi i Finland. Silius delar ordförandeposten med den juniora forskaren Iris van der Tuin, från universitetet i Utrecht.

Generationsöverskridande viktigt

Atgender ska vara en generationsöverskridande organisation, vilket understöks vid ett flertal tillfällen vid lanseringen i Utrecht. Unga forskare ska kunna knyta kontakter med framtida arbetsgivare och forskningspartner samtidigt som äldre forskare ska kunna fortsätta att vara engagerade även efter pensionen eftersom Atgenders medlemskap är öppet både för individer och organisationer.

Medlemsavgifterna kommer också

Genusforskarna Harriet Silius, Åbo Akademi och Iris van der Tuin, universitetet i Utrecht delar ordförandeskapet i den nya europeiska organisationen Atgender.

att utgöra organisationens ekonomiska bas.

– Det är för osäkert att vara beroende av EU-pengar. Vi behöver kunna veta hur framtiden ser ut, resonerade den holländska genusforskaren Bertheke Waaldijk, en av initiativtagarna.

Övertar konferensansvar

I samband med att Atgender etableras officiellt i september upphör Wise och Aoife som självständiga nätverk och blir en del av Atgender. Framtiden för EU-finansierade nätverket Athena är ännu oklar, men arrangörsansvaret för den återkommande konferensen European feminist research conference, vilket tidigare vilat på Athena, kommer oavsett Athenas framtid att övertas av Atgender.

Inledningsvis kommer fokus för arbetet med Atgender att ligga på att rekrytera medlemmar och bygga upp organisationens hemsida. På längre sikt är planen att Atgender också, liksom Athena, ska producera undervisningsmaterial och tillsammans med nationella organisationer inom genusforskningen arbeta politiskt för att stärka genusforskningens ställning i Europa.

Text: Frida Lundberg

LÄS MER. www.atgender.org

Fri forskning profilfråga för nya forskningsministern

Nya högskole- och forskningsministern Tobias Krantz har fått ett blandat mottagande både i politiken forskarvärlden.

– Jag förväntar mig ingen stor förändring av regeringens högskolepolitik under Krantz. Han kommer att fortsätta i Lars Leijonborgs fotspår. Det hade varit önskvärt med en högskoleminister med genusglasögon men tyvärr tror jag inte att så blir fallet, säger Marie Granlund, S, vice ordförande i utbildningsutskottet.

Utnämningen av folkpartisten Tobias Krantz till ny forskningsminister i juni fick positivt gehör på flera håll i den svenska högskolevärlden. Inte minst ministrers egen forskningserfarenhet, han disputeerade i statsvetenskap 2002, kommenterades uppskattande av flera forskare.

Men smekmånaden blev kort. I en rad debattartiklar under senare delen av sommaren riktade professorer från flera olika discipliner och lärosäten stark kritik mot bland annat regeringens förslag till ny organisation av Vetenskapsrådet och mot de så kallade strategiska sanningarna. Krantz fick flera uppmaningar att tänka om och förhålla sig kritisk till sin företrädares politik.

Fri forskning en profilfråga

Ett av de områden där den nya ministern profilerat sig som allra tydligast är som förespråkare för den fria forskningen. Detta tar ordföranden i Sveriges genusforskarförbund Malin Rönnblom fasta på när hon väljer att kommentera den nya ministrers tillträde med en fråga:

– Hur menar Krantz att politiken bör skapa förutsättningar för att göra den fria forskningen än mer fri och slå vakt om den kritiska forskning som många nya forskningsfält, exempelvis genusforskning, producerar? Detta är fält som domineras av humanister och samhällsvetare och som också ifrågasätter dominerande forskningsinriktningar inom etablerade discipliner.

Rönnblom vill också göra ministern uppmärksam på tendensen att sätta likhetstecken mellan genusforskning och jämställdhetspolitik.

Foto: Regeringskansliet

Tobias Krantz beskrivs av en partikollega som en person med ett osedvanligt starkt forskningspatos. Vad den nya ministern kommer att betyda för genusforskningen är ännu en obesvarad fråga.

– Ibland kan jag ställa mig frågan om den allt för ofta återkommande sammanblandningen mellan genusforskning och jämställdhetspolitik fungerar som ett sätt att avvärja genusforskningens kritiska dimensioner, säger hon.

Viktigt stå upp för fältet

Trots sin farhåga att den nya ministern saknar en tydlig genusanalys hoppas oppositionens Marie Granlund att han ska värna om forskningsfältet.

– Sverige har en genusforskning med god kvalitet. De senaste åren har genusforskningen blivit ifrågasatt inte på vetenskapliga grunder, utan mer av ideologiska skäl. Vi förväntar oss att Krantz inte faller till föga, utan står upp för genusforskningen och dess förutsättningar.

Starkt forskningspatos

Forskningsministerns partikollega Tina Acketoft, engagerad i frågor rörande jämställdhet och genusforskning har arbetat med Krantz sedan 2002.

– Tobias bär kanske inte genusglasögonen på rockuppslaget men han har en genuin förståelse för jämställdhetsproblematiken och har varit drivande i flera jämställdhetsfrågor. Han har det kanske starkaste forskningspatoset

“Tobias bär kanske inte genusglasögonen på rockuppslaget men han har en genuin förståelse för jämställdhetsproblematiken.”

jag någonsin sett hos en person och är väldigt lik Lars (Leijonborg) på många sätt. Samtidigt som det är tydligt att han tillhör en annan generation.

Acketoft ser gärna att Krantz tar itu med bristen på jämställdhet inom akademien.

– De enorma skillnader som finns i könsrepresentation inte minst inom de områden där det bedrivs spetsforskning, är alarmerande. Jag skulle vilja att Tobias medverkar till en satsning på jämställdheten inom Universitets- och Forsknings Sverige som bidrar till att minska dessa skillnader.

Text: Frida Lundberg

LÄS MER. Hur ser Tobias Krantz på genusforskning och jämställdheten inom akademien? Läs en intervju med ministern i nästa nummer av *Genusperspektiv*.

Kerstin Alnebratt vill göra sekretariatet till ett forum för dialog

Autonomiutredningen, strategiska satsningar i miljardklassen och en ny forskningsminister – det svenska forskningslandskapet är i ett skede av omfattande förändring.

– Det är min förhoppning att sekretariatet ska fungera som ett verktyg för att rusta svensk genusforskning inför allt det nya, säger Kerstin Alnebratt, ny föreståndare för Nationella sekretariatet för genusforskning.

Svensk genusforskning vinner mark. På tre excellenscentra och hundratals institutioner runt om vid landets lärosäten bedrivs genusforskning som växer i bredd och teoretisk mångfald. Det är också ett fält som står sig väl i såväl den nationella som den internationella konkurrensen. Med den bilden inleder Kerstin Alnebratt sin beskrivning av var svensk genusforskning befinner sig idag.

Men parallellt med den positiva utvecklingen pågår förändringar i det akademiska landskapet som gör förutsättningarna för genusforskningen, liksom för all annan forskning, osäkra. Kerstin Alnebratt nämner institutionssammanslagningarna som exempel.

– På ett ekonomiskt och administrativt plan kan det säkert vara effektivt. Den oro jag känner handlar om vad som kommer att hända med genusforskningsmiljöerna när nya konstellationer med behov av profilering sätts samman. För ett ungt fält som genusforskningen kan sammanslagningarna betyda att man förlorar den autonomi man så länge kämpat för att skaffa sig.

Ett annat osäkerhetsmoment utgör, enligt Alnebratt, det omfattande gene-

rationsskifte som pågår inom svensk genusforskning.

– Många av dem som sitter på genusmärkta professorer kommer att gå i pension i en nära framtid. Vad som händer med deras tjänster är osäkert. Att det finns gott om välmeriterade efterträdare är en sak, men för att de ska få chansen att vidareutveckla genusforskningen måste tjänsterna utlysas och permanentas.

Långsiktigt säkra forskningen

Det är fortfarande för tidigt att säga hur och i vilken utsträckning genusforskningen kommer att påverkas av den omdiskuterade autonomiutredningen eller den nya forskningspropositionen, men Kerstin Alnebratt ser det som en av sekretariatets uppgifter att rusta genusforskningen för förändring och långsiktigt säkra dess ställning i Sverige.

”Jag skulle själv gärna delta i till exempel ett seminarium på temat ’Den problematiska jämställdheten’, där såväl olika genusforskare som praktiker och politiker fick komma till tals.”

Hennes ambition är att göra sekretariatet till ett nav och en plattform för samtal och erfarenhetsutbyte genusforskare emellan.

En annan central uppgift är att underlätta forskarnas kontakter med dem utanför universiteten och högskolan som intresserar sig för genusforskningen.

– Jag vill undersöka vilka möjligheter sekretariatet har att bidra till att organisera och systematisera kontakter med samhället. Efterfrågan på kunskap om genus är stor, inte minst från skolor och organisationer, säger hon.

Tror du att dialogen med samhället utanför akademien är nyckeln till en stärkt ställning för genusforskningen?

– Ja, det gäller nog för all forskning. Men många genusforskare känner också att det är angelägenhet att göra skillnad. Att det man gör faktiskt får en samhällsförändrande betydelse.

Och även Alnebratt vill förändring. I hennes bakgrund återfinns engagemang i flera av 1970- och 80-talets folkrörelser och sedan några år tillbaka sitter hon också i styrelsen för Kvinnofolkshögskolan i Göteborg. Före sin tid som doktorand i genusvetenskap vid Göteborgs universitet arbetade Alnebratt som kommunalråd i Göteborg och hon kan, emellanåt, sakna politiken.

– Politiken är en fantastisk värld för du får lära dig så ofantligt mycket. Du kommer bakom scenen i stora delar av

samhället. Du får träffa så mycket människor och tvingas sätta dig in i nya frågor. Det är en nerv i politiken eftersom det händer saker hela tiden.

Avhandling om forskningspolitik

Sitt möte med genusvetenskapen 2003 beskriver hon som en känsla av att komma hem.

– Jag hade skaffat mig en massa erfarenheter från ett ojämnt samhälle och upplevt hur föreställningar om manligt och kvinnligt påverkat mig och min omgivning i olika situationer. Så mötte jag

Sedan 1 september är genusforskaren Kerstin Alnebratt från Göteborgs universitet ny föreståndare på Nationella sekretariatet för genusforskning. Hon har flerårig erfarenhet av arbete som kommunalråd och disputerar i december med en avhandling om forskningspolitik.

plötsligt en värld där man problematiserade och forskade kring precis det. Det gjorde att jag kände mig hemma direkt.

I Kerstin Alnebratts kommande avhandling *Meningen med genusforskning – så som den framträder i forskningspolitiska texter 1970 till 2000* har hon genom att läsa och analysera bland annat riksdagsmotioner, propositioner, och statliga utredningar undersökt relationen mellan forskningspolitik och genusforskning.

Vad tycker du själv är mest intressant av det du kom fram till?

– Den ständiga sammanblandningen mellan genus som forskningsom-

råde och politikområdet jämställdhet är både intressant och problematisk. Samma sak gäller för hur man blandar samman kategorin genusforskare med kategorin kvinnliga forskare; som om alla genusforskare vore kvinnor eller alla kvinnliga forskare genusforskare.

I avhandlingen talar du om genusvetenskapen som en krigsmaskin. Vad menar du med det?

– Jag använder filosofens Gilles Deleuzes krigsmaskin för att tala om den forskningsförändrande roll som genusforskningen förväntas spela i många av texterna jag analyserat. Men också om de svårigheter förändringsambitio-

nerna ställs inför när man uppnått det man slagits för, nämligen institutionalisering och en plats i det akademiska systemet.

Samarbete över blockgränserna

Alnebratt återkommer ofta till den respekt hon under avhandlingsarbetet utvecklat för de eldsjälar som satt den boll som är genusvetenskapen av idag, i rullning.

– Det hade aldrig blivit några satsningar på genusforskning om inte de tidiga genusforskarna så engagerat och målmedvetet och ofta i motvind kämpat för att få bedriva det vi idag kallar genusforskning. Deras ambitioner fångades i det politiska upp av framförallt kvinnliga politiker som kände behov av ny kunskap i sin kamp för feminism och jämställdhet. Att man i flera fall har fått till samarbeten över partigränserna har varit helt avgörande.

Som föreståndare för Nationella sekretariatet för genusforskning kommer Kerstin Alnebratt även att ansvara för Program Jämi: jämställdhetsintegrering i staten, en verksamhet som hon tidigare, i egenskap av vice ordförande för Sveriges genusforskarförbund, riktat kritik emot.

Hur ser hon på detta i relation till sin nya roll som föreståndare?

– Det som förbundet kritiserade handlade om det stora fokus på tillämpad forskning som fanns i forskningspropositionen och som inte bara berör genusforskningen, men som blev tydligt för oss genom Jämiuppdraget.

Alnebratt ser det som ett mycket angeläget arbete att hitta långsiktigt hållbara sätt att jobba med jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter precis som man gör i Sveriges kommuner och landsting. Samtidigt måste jämställdhetsbegreppet diskuteras både inom forskningen och bland praktiker, menar hon.

– Kanske kan resultaten från Jämi bidra till en sådan diskussion. Jag skulle själv gärna delta i till exempel ett seminarium på temat ”Den problematiska jämställdheten”, där såväl olika genusforskare som praktiker och politiker fick komma till tals.

Text: Björn Schagerström och Frida Lundberg

Nytt excellenscentrum för jämställdhetsforskning på Island

Ett excellenscentrum för jämställdhets- och mångfaldsforskning har grundats på Island. Centrumbildningen, som tilldelats medel från det isländska forsknings- och teknologirådet, Rannís, har under 2009 en budget på 35 miljoner isländska kronor och därefter finansiering i upp till sju år.

Centrumbildningen ska utgöra en plattform för samarbete mellan universitet, forskningsinstitut, myndigheter och företag på och utanför Island. Målet med centret är att utveckla spetskompetens i jämställdhetsforskning och -praktik och att göra det "isländska samhället ett än mer dynamiskt 'laboratorium' inom fältet".

Nikk presenterar forskningsrön om kön och makt i Norden

2008 gav de nordiska jämställdhetsministrarna Nordiskt institut för kunskap om kön, Nikk, uppdraget att år genomföra ett forskningsprogram om kön och makt inom politik och näringsliv. Vid en konferens i Reykjavik i november redovisas resultat från projektet.

Läs mer på www.nikk.no.

Ännu mer genus på sekretariatets nya webbplats ...

I september lanserade sekretariatet en ny webbplats på www.genus.se. Webbplatsen har uppdaterats och utökats, bland annat med en ny populärvetenskaplig del, "Mer om genus", som gör korta nedslag i genusforskningen. Här kan du också läsa bland annat om forskares syn på fältets framtid och studenters röster om genusvetenskap.

... och Program Jämi ger sig ut i bloggösfären

Program Jämi: jämställdhetsintegration i staten, vid Nationella sekretariatet för genusforskning har startat en blogg. Där delar Jämis medarbetare fortlöpande med sig av frågor, reflektioner och händelser som dyker upp under arbetets gång.

Läs Jämibloggen på jamibloggen.blogspot.com.

Får jämställdhet plats på framtidens universitet?

Elitiseringen av högre utbildning och excellenssatsningarna går inte sällan stick i stäv med jämlikhets- och jämställdhetssträvandena inom akademien. Den sade Solveig Bergman, föreståndare på Nikk, vid sitt framträdande på 6th European conference on gender equality in higher education.

I början på augusti samlades omkring 250 feministiska forskare och aktörer för jämställdhet inom högre utbildning för att delta i konferensen 6th European conference on gender equality in higher education, på Stockholms universitet.

Solveig Bergman höll föreläsningen "Elites, Excellence and Equal Opportunities: Gender and Power in Academia" där hon diskuterade två till synes oförenliga debatter och politiska strömningar som präglar högre utbildning i Europa. Excellenssatsningarna och elitiseringen av högre utbildning korresponderar inte med jämlikhets- och jämställdhetssträvandena inom akademien, argumenterade Bergman. Hon ifrågasatte också de metoder som feministiska forskare använt för att kritiskt belysa elit och excellens inom akademien.

– Maktstrukturerna inom högre utbildning borde belysas bättre samtidigt som fokuseringen på forskarens elit och excellensen måste analyseras utifrån exempelvis Europeiska unionens strävan mot demokrati, jämlikhet och jämställdhet, sade Bergman.

Vision om framtiden

En vision om hur framtidens högre utbildning kan se ut presenterade den brittiska pedagogen Louise Morley från Universitetet i Sussex under konferensens avslutningsanförande "Imagining the University of the Future". Liksom Bergman tog hon sin utgångspunkt i sin samtid och det hon kallar hypermoderniseringen av högre utbildning. Det rådande idealet är att akademien ska verka globalt, entreprenörmässigt och kommersiellt. Akademikern ska vara en intellektuell kunskapsproducent i farten. Hur detta samtidigt ska rymma en mer jämställd

Feministiska forskare borde lägga sig i debatten mer, menade den brittiska pedagogikprofessorn Louise Morley.

akademi är dock ett problem, menade Morley.

– Universitetet präglas fortfarande av ojämlikhet, elitism och uteslutning. Forskarna har dessutom en mycket osäker arbetsmarknad. Den politiska debatten kring högre utbildning handlar om kvalitet, internationalisering, globalisering, kunskapsökonomi, innovation, kunskapsöverföring samt undervisning och lärande. Men diskussioner om sociala perspektiv och genusperspektiv saknas trots utvecklingen mot massutbildning och öppen högskola, sade den brittiska forskaren.

Genus och makt diskuteras inte

Precis som Bergman menar hon att varken ojämställdheten eller makten inom universitetet problematiseras längre. När genus diskuteras är det i förhållande till tillgång till utbildning och inte till universitetets maktstrukturer. Det teoretiseras inte över makt och privilegier, däremot upplevs jämställdhetssträvandena som ett hot mot excellensen, resonerade Morley.

– Feministiska forskare borde lägga sig i debatten och skapa en vision för framtidens högre utbildning. Jag vill hellre se en högre utbildning präglad av transnationell feminism än manlig transnationell kapitalism.

Text: Camilla Norrbin

LÄS MER. På konferensen antogs också dokumentet "Declaration on women in higher education leadership". Läs deklARATIONEN på www.konf.su.se/gender2009.

Internationalisering – en bekönad kullerbytta?

Internationalisering och excellens är honnörssord i den svenska forskningspolitiken. I samband med denna debatt bör vi också diskutera hur det ökade kravet på internationalisering och forskningsmigration ska jämkas samman med de svenska lärosätenas krav på jämställdhet samt forskarnas strävan efter att ha ett fungerande privatliv parallellt med professionell utveckling.

I boken *Gränslös forskning* skriver Olle Edqvist att ”transnationell forskning (...) är den underliggande förutsättningen för att svensk forskning ska kunna hålla god kvalitet och också en förutsättning för att bygga upp mer omfattande formellt internationellt samarbete”. Att delta i forskningsmobilitet blir en viktig praktik, då kunskap överförs och delas mellan forskare i miljöer i migrationsflödet.

Om vi förutsätter att internationalisering förändrar och förbättrar en fors-

”Kan forskningsmobilitet och internationalisering kombineras med en jämställdhetspraktik och forskare som försöker leva ett vanligt vardagsliv jämte sitt arbete?”

kares sätt att arbeta och tänka, samt erbjuder möjligheter till nödvändiga spin-off-effekter för ens fortsatta utveckling som forskare kan vi också fråga oss vilka som blir delaktiga i denna internationaliseringsprocess och utifrån vilka villkor. Eller ännu hellre försöker förstå vilka som hamnar utanför.

Utlandsvistelse ett måste

Inom flertalet vetenskapsområden är en längre tids arbete vid ett utländskt lärosäte ett måste för att fortsättningsvis vara attraktiv inom svensk akademi. Men kvinnor har svårare än män att vara mobila och delta i internationaliseringspraktiker. Å ena sidan ska det ske en ökad rörlighet bland svenska forskare. Å andra sidan finns en stark

diskurs som rör jämställdhet, och idén om att kunna forska och samtidigt ha familj uppmuntras. Frågan är hur dessa ideal ska kombineras.

Talet om internationalisering, excellens, jämställdhet och familjeliv är sällan integrerade med varandra. Boken *Forska lagom och vara världsbäst* som gavs ut under 2008 tangerar delvis kärnproblematiken och ställer en central fråga på sin spets. Kan forskningsmobilitet och internationalisering kombineras med en jämställdhetspraktik och forskare som försöker leva ett vanligt vardagsliv jämte sitt arbete?

Kvinnor missgynnas

I en studie av kvinnor inom livsvetenskaperna kunde Yu Xie och Kimberlee A. Shauman konstatera att det är centralt för forskare att aktivt delta i forskningsmigration karriärmässigt. Vad de också kunde se var att kvinnor som

hade ansvar för familj och barn missgynnades av sin privata situation, något som också antyds i en svensk studie av Göran Melin.

Både kvinnor

och män som vill forska utomlands och som har familj måste förhandla familjemedlemmarna emellan för att kunna genomföra migrationen.

För att diskussionen om svensk forskningsinternationalisering ska kunna bli effektiv behövs en utökad debatt som lyfter fram de bekönade aspekterna av internationalisering och vad som i praktiken kan göras för att få fler kvinnor att delta i internationella forskarutbyten. Vilka olika faktorer påverkar svenska forskares val, villkor och värderingar? Och vilka villkor är det som erbjuds?

Helena Pettersson, forskare i etnologi vid institutionen för kultur och medievetenskaper, Umeå Universitet

Genuskommittén på VR byter namn

Den så kallade Genuskommittén på Vetenskapsrådet har bytt namn till Expertgrupp för genus. Bakgrunden är den översyn som Vetenskapsrådet gjort av regelverk och namn för verksamhetens alla rådgivande organ. Syftet var att beskriva gruppernas ansvar och uppdrag tydligare, och att få till en mer enhetlig namngivning.

Gruppens uppdrag, att bidra med kompetens från genusforskningsområdet i Vetenskapsrådets arbete, förändras inte.

Pengabrist tvingar EPWS att stänga sitt kontor

Organisationen European platform of women scientists, EPWS, har inte längre en fysisk bas för sin verksamhet sedan brist på inkomster har tvingat organisationen att stänga sitt kontor i Bryssel. Orsaken är, enligt organisationens nyhetsbrev, att bland andra EU-kommissionens finansiella regelverk inte ger utrymme för långsiktig finansiering av en organisations löpande kostnader.

Organisationen har sedan tre år tillbaka arbetat för att lyfta kvinnliga forskares röster i den europeiska forskningspolitiska debatten och kommer arbeta för att kunna fortsätta sin verksamhet det finansiella bakslaget till trots.

Läs mer på www.epws.org.

Pikkala chef för Finlands nya informationscenter

Forskaren Sari Pikkala har utsetts till chef för Finlands nya informationscenter för jämställdhet.

Sari Pikkala

Pikkala har nyligen disputerat vid Institutet för jämförande nordisk politik och förvaltning, vid Åbo universitet. Informationscentrat ska sprida information om forskning och projekt inom jämställdhetsområdet, samt fungera som kontaktforum med EU:s jämställdhetsinstitut.

Ny litteratur

Vårdvetenskapen ur ett genusperspektiv

Vilken betydelse har patientens kön? Bemöter vårdpersonal män och kvinnor olika? Är vissa hälsoproblem könade? Frågorna har stor relevans för hur vi uppfattar och förhåller oss till både forskning, utbildning och praktiskt yrkesutövande, skriver genusforskaren Ann Öhman, författare till skriften *Genusperspektiv på vårdvetenskap*.

Läs mer på www.genus.se/Publikationer/genusskrifter.

Regnbågsfamiljer i Norden

Många nordiska familjer ryms inte inom ramarna för dagens nordiska familjepolitik. Kartläggningen *Regnbågsfamiljer i Norden: politik, rättigheter och villkor*, som är gjord av Nordiskt institut för kunskap om kön, visar hur regnbågsfamiljerna tvingar oss att tänka igenom såväl familjebegreppet och politiken på nytt.

Läs mer på www.nikk.no.

Vinnovarapport om framväxten av ett nytt kunskapsområde

I Vinnovarapporten *Utvärdering. Behovet av genusperspektiv*, utvärderas programmet "Genusperspektiv på innovationssystem och jämställdhet". Vinnova beskriver också utvärderingen som en state-of-the-art-beskrivning av behovsmotiverad genuskunskap för innovation, ett kompetensområde under uppbyggnad.

Prenumerera!

Genusperspektiv kan läsas som papperspublikation eller som pdf på webben. Teckna en gratis prenumeration på www.genus.se.

Nya namn på poster i Genussverige

Förutom en ny forskningsminister har sommaren inneburit ett flertal nytillsättningar på viktiga poster i Genussverige.

I Sveriges genuskarförbund har delar av styrelsen bytts ut och till ny ordförande efter Inger Lövkrona valdes statsvetaren och Umeåforskaren Malin Rönnblom.

Ny vice ordförande är Anna Wahl, professor vid KTH.

Övriga nya i styrelseledamöter är Eva-Maria Svensson, professor på Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Gunnell Karlsson, lektor vid Örebro universitet och Anna Adeniji, lektor vid Södertörns högskola.

På Vinnova har Jennie Granat Thorslund, analytiker på Vinnova, utsetts som efterträdare till Ulla Göransson i rollen som huvudansvarig

Foto: Samuel Bengtson
Malin Rönnblom

för Vinnovas integrering av genusperspektiv i verksamheten. Ulla Göransson har också på Vinnovas arbetslivsenhet arbetat med att utveckla kompetensområdet behovsmotiverad genuskunskap. Denna tjänst övertas av genuskunskapen Robert Hamrén, som tidigare arbetade som lektor på Södertörns högskola.

I styrelsen för Nationella sekretariatet för genuskunskap har professor Ulf Mellström avgått som ordförande och efterträds av professor Anne Hammarström från Umeå universitet. Ny styrelseledamot är professor Gunnell Hensing, Göteborgs universitet.

Sekretariatet har även fått en ny föreståndare i genuskunskapen Kerstin Alnebratt från Göteborgs universitet.

Tidigare föreståndaren Anne-Marie Morhed kommer att fortsätta som senior rådgivare inom sekretariatets uppdrag Program Jämi: jämställdhetsintegrering i staten.

Text: Frida Lundberg

Sekretariatets uppgifter

Nationella sekretariatet för genuskunskap har till uppgift att främja svensk genuskunskap i vid bemärkelse och verka för att betydelsen av genusperspektiv uppmärksammas i all forskning.

Detta sker bland annat genom utredningsarbete, informationsspridning, konferenser och seminarier.

I Nationella sekretariatet för genuskunskaps uppgifter ingår bl a att:

- överblicka genuskunskapen i Sverige och aktivt främja spridningen av dess resultat,
- analysera behovet av genuskunskap inom alla vetenskapsområden, och
- arbeta för ökat medvetande om genuskunskapens och genusperspektivens betydelse.

Genusperspektiv utges av Nationella sekretariatet för genuskunskap, Göteborgs universitet, Box 200, 405 30 Göteborg. Tel 031-786 56 00. E-post sekretariat@genus.se. Webbplats www.genus.se. *Genusperspektiv* är gratis och kommer ut cirka sex gånger om året. Ansvarig utgivare: Anne-Marie Morhed, e-post: anne-marie.morhed@genus.se. Referensgrupp: Kenneth Abrahamson, FAS, Tina Acketoft, riksdagsledamot, Anne Hammarström, professor i folkhälsovetenskaplig genuskunskap, Lisbeth Larsson, professor i litteraturvetenskap, Magdalena Inkinen, Högskoleverket, Nina Lykke, professor i genuskunskap, Ulf Mellström, professor i genus och teknik, Kerstin Alnebratt, föreståndare, Camilla Norrbin, forskningshandläggare, Annika Carlsson, riksdagsledamot, Magdalena Streiffert, riksdagsledamot, Lena Trojer, professor i IT och genuskunskap, Majlène Westerlund Panke, Vetenskap & Allmänhet, FD Annika Olsson, Stockholms universitet, FD Tora Holmberg, Uppsala universitet. Grafisk form: Daniel Burkhalter, E & B Reklambyrå AB. Tryckeri: Livréna AB i Göteborg. ISSN: 1652-3768. Upplaga: 4500. Prenumeration: Nätverkstan Ekonomitjänst, tel 031-743 99 05, e-post ekonomitjanst@natverkstan.net. Vik. red: Frida Lundberg, tel 031-786 56 01, e-post frida.lundberg@genus.se.